

4. Státní symboly

a) Význam státních symbolů v oficiální praxi

Používání státních symbolů řeší:

Zákon o užívání státních symbolů ČR č.352/2001 Sb. A

Zákon č. 213/2006 Sb., který se mění zákon č. 352/2001 Sb.

Státní symboly plní hned několikero funkci

- reprezentují,
- identifikují
- zachycují historické, někdy až mýtické události z dějin národa a
- připomínají historickou kontinuitu státu.

Stát pomocí nich vyjadřuje:

- historický i územní vývoj
- státoprávní uspořádání
- národní identitu a sebevědomí

Státní symbolika je pro stát významným nástrojem komunikace s jeho občany. Nástup občanské společnosti dal prostě většině obyvatel moc nad státem a v zájmu zachování státu je nutné, aby občané stát ctili a měli ho rádi. Aby existovala shoda na jakémisi základním dobru státu, která nezávisí na specifické státní reprezentaci, aby byli občané v případě nutnosti ochotni stát bránit i se zbraní v ruce, ačkoli třeba budou představiteli státu v daném okamžiku z duše pohrdat. Již klasická státověda považuje za jeden z pojmových znaků státu státní ideu a ačkoli je tato myšlenka, alespoň v naší poněkud cynické společnosti občas vysmívána, nezbyvá než s ní souhlasit. Jakýsi patriotismus, pocit sounáležitosti, nebo vlastenectví je zřejmě pro dlouhodobé přežití státního organismu velmi důležitý. Západní společnosti se v této otázce musí vyrovnat s několika problémy. Jednak je to dědictví fašistických a nacionálně socialistických režimů, které dlouhodobě zdiskreditovaly myšlenky národní a státní hrdosti a každé přihlášení se k nim se tak stává a priori podezřelým. Další otázkou je sekularizace západních společností, která odstraňuje náboženství a církve jako další z hodnotových center nezávislých na okamžité politické situaci. Teoretikové konservatismu oba tyto jevy považují za krajně nebezpečné a požadují návrat k tradičním a třeba i černobílým hodnotám, které jediné podle nich mohou udržet stát a společnost pohromadě. A třebaže někdo z nás nepovažuje náboženství, jako nejstarší a nejodolnější hodnotovou soustavu, za vhodné hodnotové centrum státu a mnohem raději by státní myšlenku zakládal na úctě ke spravedlnosti a lidským právům, ovšem není zde jistota, zda jsou tyto ideje pro většinu lidí dostatečně silné. Situace České republiky je v tomto smyslu

poněkud specifická tím, že její společnost dlouhá léta žila v systému, který sice demonstrativně zdůrazňoval myšlenku komunismu na níž je založen, jíž ovšem málokdo věřil a alespoň v očích většiny občanů tento systém nejpozději od invaze vojsk Varšavské smlouvy postrádal legitimitu. Nezbyvá než doufat, že dostane-li se České republice oněch masarykovských třicet let klidu, budou obyvatelé pociťovat hrdost při pohledu na českou vlajku nejen, když náhodou naši hokejisté zvítězí na mistrovství světa.

Používání vlajek v praxi

Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů v platném znění, stanovoval sice obecně způsob vyvěšování státní vlajky ČR, ale zdaleka nevystihoval všechny možnosti, které při užívání vlajek mohou nastat. Neobsahoval žádné ustanovení o používání jiných vlajek, např. krajů, měst a obcí, společné vyvěšování těchto vlajek atp.

Zákonem č. 213/2006 Sb., o užívání státních symbolů ČR se mění zákon č. 353/2001 Sb.

Vlajka se vztyčuje na stožár (na pevnině), vlajkovou žerd' (např. na budovách) nebo na vlajkový stěžeň či vlajkové ráhno (na plachetnicích).

Poměr stran státní vlajky je vždy určen zákonem příslušné země a je nezbytné ho dodržovat. Pouze v případě společného vyvěšování velkého množství státních vlajek různých států se v praxi toleruje sjednocení poměru stran, zpravidla podle hostitelského států

Prapory se obvykle nosí v průvodech, případně se žerdě zasouvají do držáků (tulejí) na budovách, sloupech veřejného osvětlení nebo se v interiérech umísťují do speciálních stojanů. Oproti vlajce nemusí být u praporu dodržen poměr stran.

Korouhve (nejde typologicky o vlajku, ale napodobeninu vlajky tzv. vývěsek) se vyvěšují tím způsobem, že látkový list je přichycen kratší stranou k vodorovnému příčnému ráhnu, na které je list zavěšen svisle.

Stolní vexilologické symboly jsou interiérové **stolní praporky, vlaječky a korouhvičky**.

Obecné zásady užívání státní vlajky v ČR

Je závazné:

1. Státní vlajka ČR musí mít vždy šířku a délku v poměru 2 : 3 a modrý klín musí sahat do poloviny délky listu vlajky
2. Vlajka se vyvěšuje tak, aby bílé pole bylo vždy nahoře. Při svislém vyvěšení je bílé pole vlevo z hlediska pozorovatele.
3. Vlajka musí být vždy vztyčena nebo vyvěšena na nejčestnějším místě
4. Na vozidlech je čestnější místo pro autostandartu vpravo ve směru jízdy
5. Vlajka se vztyčuje pomocí lanka na stožár nebo vlajkovou žerd' co nejrychleji, spouští se naopak co nejpomaleji. Během vztyčování a spouštění vlajky je možné při slavnostních příležitostech hrát státní hymnu.
6. Ve vojenských objektech a na plavidlech při vztyčování a spouštění vlajky nastupuj dle příslušného předpisu vždy čestná stráž a je-li to technicky možné, hraje se státní hymna.
7. Na znamení smutku se vlajka vztyčuje „na půl žerdi“. Černý prapor a vlajka se nikdy nevyvěšují „na půl žerdi“ a samozřejmě ani na stejném stožáru či žerdi s jinými vlajkami či prapory.

8. Státní vlajkou nebo praporem se nesmí nikdy vzdávat pocta (například skloněním) žádné jiné vlajce, znaku či odznaku, symbolu ani žádné osobě.
9. Při společném vyvěšování vlajek různých států na našem území musí být vždy česká státní vlajka vztyčena jako první a spuštěna jako poslední.
10. Při mezinárodních akcích nesmí žádná vlajka cizího státu převyšovat počtem nebo velikostí českou vlajku, ani nesmí být zhotovena z honosnějšího a kvalitnějšího materiálu.
11. Při vyvěšování většího počtu vlajek musí být každá státní vlajka vyvěšena na samostatném stožáru, všechny musí mít přibližně stejnou velikost a být ve stejné výšce.

Je zakázané

1. Zahalovat vlajkou pomníky nebo pamětní desky před jejich slavnostním odhalením
2. Doplnovat stožár, žerd' či tyč nevhodnými ozdobami
3. Vztyčovat na týž stožár vlajku jinou
4. Dotknout se při manipulaci s vlajkou jejím listem země či vodní hladiny
5. Spustit vlajku s rakví do hrobu nebo žároviště
6. Umísťovat na listy vlajek další státní symboly, znaky, texty, vyobrazení, stuhy, květiny apod.
7. Zahalovat vlajku smutečním závojem nebo svazovat černou stuhou

Obecné pořadí vlajek a praporů vyvěšovaných na území ČR

Česká státní vlajka

Vlajky cizích států

Vlajka EU

Vlajky krajů

Vlajky měst a obcí

Vlajky městských částí a obvodů

Vlajky mezinárodních organizací

Vlajky celonárodních organizací (např. Sokol, politické strany)

Vlajky institucí (úřady, vysoké školy, sportovní kluby apod.)

Ostatní vlajky (národnostních menšin, kongresy, historické symboly, apod.)

Firemní vlajky

Čestné místo pro státní vlajku mezi jinými vlajkami

- a) při vyvěšení dvou státních vlajek je čestné místo vlevo při člením pohledu na budovu
- b) při lichém počtu vlajek (3 nebo 5) je čestné místo uprostřed
- c) při sudém počtu vlajek (4) je čestné místo v prostřední dvojici vlevo
- d) při počtu vlajek větším než 5 jako první v pořadí od leva a následně v abecedním nebo protokolárním pořadí a je možné řadu státní hostitelskou vlajkou i uzavřít
- e) při vlajkovém kruhu uprostřed nebo nejbliže hlavnímu vchodu budovy
- f) při vlajkovém půlkruhu uprostřed
- g) při vlajkové aleji (v řadě kolmo na průčelí budovy) nejdále od budovy
- h) při vlajkovém lese (několik rovnoběžných řad) je čestné místo při pohledu na objekt v první řadě vlevo)

Vyvěšování vlajky Evropské unie se státními vlajkami

- a) při vyvěšení jedné státní vlajky a vlajky EU je státní vlajka na čestném místě. Tj. vlevo při pohledu na budovu
- b) při vyvěšení dvou státních vlajek a vlajky EU je česká vlajka uprostřed na nejčestnějším místě, na druhém vlevo je jiná státní vlajka a vlajka EU napravo od české
- c) při vyvěšení sudého počtu vlajek – tří státních a vlajky EU – je česká vlajka umístěna na nejčestnějším místě tj. nalevo v prostřední dvojici, na druhém místě tj. napravo v prostřední dvojici jiná státní vlajka, na třetím místě třetí státní vlajka a vlajka EU na čtvrtém místě

Vyvěšování vlajek a praporů v interiéru

- a) při vyvěšování vlajek nebo praporů v interiérech zasedacích sálů je správné místo vlevo od řečnické tribuny pro pohled na pódium, při vyvěšení dvou různých státních vlajek je čestné místo pro českou státní vlajku vlevo
- b) při vyvěšení tří různých státních vlajek je čestné místo uprostřed, následuje vlevo místo a poté vpravo
- c) pokud jsou v interiéru vyvěšeny tři vlajky (prapory), z nichž jen jedna je státní, může být její žerďová tyč vyšší než ostatní
- d) instalujeme-li vlajky (napodobeniny) v interiéru bez žerdi, je správnější vyvěsit je v základní poloze, tj. žerďovým okrajem vlevo, pro čestné místo platí obvyklé zásady
- e) při svislém zavěšení tří „vlajek“ na stěně vlevo za řečnických pultem platí pro jejich rozmístění stejná pravidla čestného místa tj. uprostřed nejčestnější místo, následně vlevo a poté vpravo
- f) pokud se v čele místnosti, například při tiskových konferencích bez stolu, s řečnickým pultem, instalují dvě dvojice vlajek, platí pro obě (tj. pro každou zvlášť) obvyklé pravidlo čestného místa pro státní vlajku ČR vlevo při pohledu na řečnici

- g) při použití vlajek (praporů) v interiéru pro slavnostní dekoraci vstupu do sálu platí stejná pravidla jako u vstupu do budov, tj. při pohledu na vstup je čestné místo pro státní vlajku ČR vlevo, státní vlajka hosta je umístěna vpravo
- h) uvedené pravidlo platí bez ohledu na skutečnosti, zda osoby do sálu vcházejí či z něj vycházejí; instalují-li se vlajky i na druhé straně vstupu, tedy ve slavnostním sálu platí při pohledu na přicházející či odcházející osoby stejné pravidlo, tj. česká vlajka vždy na levé straně

Použití stolních vlaječek, praporků a korouhviček

- a) při použití jedné stolní vlaječky ji musí mít osoba za stolem po své pravé ruce
- b) látková vlaječka musí být naaranžována tak, aby její list byl před žerdí
- c) vyztužený praporek v základní vodorovné poloze musí být umístěn tak, aby při pohledu z auditoria byla žerď vlevo a byl viditelný
- d) použijeme-li stolní praporek v podobě korouhvičky, platí obecná zásada o svislé poloze vlajky, kdy horní okraj (bílý pruh) je vlevo – pozor u všech státních vlajek

Vyjádření smutku vlajkou a praporem

Státní smutek se vlajkou vyjadřuje jejím spuštěním na půl žerdi. Je-li kromě státní vlajky na jiném stožáru vztyčena další vlajka, například krajská, spouští se také na půl žerdi. Obě vlajky musí vlát ve stejné výši.

Při vyvěšení se vlajka nejdříve důstojně vztyčí až na vrchol stožáru, asi pět minut se nechá vlát a teprve potom se pomalu spustí na příslušnou vzdálenost. Totéž se opakuje při spouštění vlajky.

Pokud není možné vyvěsit státní vlajku, ale pouze prapor, který není možné technicky spustit na půl žerdi, vyjadřuje se smutek současným vyvěšením černého praporu. Státní symbol zaujímá v této dvojici čestné místo vlevo.

Nelze současně vyvěsit státní vlajku na půl žerdi a černý prapor na vrchol stožáru.

Není-li možné z technických důvodů při státním smutku současně vyvěsit český a černý prapor, vyvěšuje se jen černý prapor.

Použití české státní vlajky při státním pohřbu

Způsob, jak se klade státní vlajka na rakev při státním pohřbu, v České republice není a nikdy nebyl stanoven zákonem. Od vzniku republiky se v naprosté většině případů tradičně užívá tzv. heraldický způsob, při kterém se modrý klín umísťuje u hlavy a horní bílý pruh vlajky je nad pravou rukou zesnulého.

b) Státní symboly České republiky a dalších států

Státní symboly České republiky.

Z hlediska vývoje státních symbolů odborná literatura odlišuje pět základních období:

- období do počátku vlády krále Přemysla Otakara II. v roce 1253,
- období od roku 1253 do roku 1752, kdy byl vydán reskript císařovny Marie Terezie, kterým nařídila nadále všechny dokumenty pro teritoria podléhající directoriu (tedy české a rakouské dědičné země) vydávat v jednotné podobě a opatřovat je novou pečetí,
- období od roku 1752 do roku 1918 – tedy společného znaku Rakouských i Českých zemí
- od roku 1918
- po vzniku samostatné České republiky

„Státní symboly moderního (československého) státu byly nejprve prozatímně upraveny vládním nařízením č. 300/1919 Sb., a to tak, že byl regulován pouze státní znak, kterým byl dosavadní znak království Českého, stříbrný dvouocasý lev na červeném štítě (stříbrný dvouocasý lev je znakem království asi od druhé poloviny 12. století). Mezitím začal pracovat zvláštní poradní sbor, „znaková komise“, jejíž návrhy posléze vyústily v přijetí zákona č. 252/1920 Sb., kterým se vydávají ustanovení o státní vlajce, státních znacích a státní pečetě. Členem „znakové komise“ byl také Jaroslav Kursa, který je považován za autora definitivní podoby československé vlajky (podle některých pramenů však podoba vlajky vznikla již za 1. světové války v USA). Státní symboly československého státu, v průběhu dalšího státoprávního vývoje v různé míře modifikované, se pak – s některými nezbytnými změnami, souvisejícími zejména s rozpadem federace – staly státními symboly České republiky.“

Velký státní znak

Velký státní znak známe všichni, jeho zákonnou definici a oficiální vyobrazení obsahuje § 2 resp. příloha č. 1 zákona o státních symbolech. „Velký státní znak tvoří čtvercový štít, v jehož prvním a čtvrtém červeném poli je stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí. Ve druhém modrém poli je stříbrno-červeně šachovaná orlice se zlatou korunou a zlatou zbrojí. Ve třetím zlatém poli je černá orlice se stříbrným půlměsícem zakončeným jetelovými trojlístky a uprostřed s křížkem, se zlatou korunou a červenou zbrojí.“

Historie čtvrcení znaku sahá až hluboko do naší minulosti – k vládě Jana Lucemburského, který po konfliktu se svou ženou – Eliškou Přemyslovnou opustil důsledné dodržování přemyslovských tradic a za svůj znak na pečeť pojal čtvrcený štít, střídající českého lva se znakem Lucemburska. Jeho nástupci na našem trůně pochopitelně odkaz na symboliku Lucemburska nepřejali, ale obliba čtvrcených štítů v české heraldice přetrvala. Změnu přinesla vláda Jagellonců, která vnesla do našeho znaku nový prvek středního štítku, který představoval vládnoucí dynastii a tato podoba heraldického symbolu českých králů zůstala zachována až do roku 1711 (následným historickým vývojem byla právě pozice středního štítku brána za nejvýznačnější, proto se do něj přesunul dvouocasý lev)

Autorem návrhu i výtvarného současného provedení velkého státního znaku je heraldik Jiří Louda. Při sestavování znaku, když bylo rozhodnuto o využití čtvrcené varianty, bylo jasné, že mají-li být takto spojeny symboly tří celků, odpovídá heraldickým pravidlům platným v Evropě postup, kdy je symbol hlavní z nich v poli prvním a čtvrtém, druhé a třetí pole dostávají další země.

Velký znak České republiky tedy v prvním a čtvrtém poli obsahuje znakem Čech/Českého království, kterým byl snad již od druhé poloviny 12. století korunovaný stříbrný dvouocasý lev ve skoku, tedy ve vzpřímené poloze na levé zadní noze, s pravou zadní nohou ve vzduchu. Pravidlem heraldiky také je, že standardní postavení heraldického zvířete je vždy směrem k pravé straně štítu ze strany toho, kdo štít před sebou drží.

Ve druhém a třetím poli velkého státního znaku jsou vyobrazeny dvě orlice – moravská a slezská. Počátky moravského znaku spadají do doby krále Přemysla Otakara II., přičemž šachování (počet polí šachovnice nebyl v té době jednoznačně určen) je nepochybně doloženo od vlády Jana Lucemburského. Z hlediska prestiže druhá pozice mezi okrajovými štítky na velkých pečetích české královské kanceláře patřila zemskému znaku Slezska.

Původní erb dolnoslezských Piastovců a znak nejbohatšího kraje Slezska – Vratislavská, korunovaná černá orlice se stříbrným půlměsícem na hrudním plátu od 15. století

reprezentoval nejprve Dolní Slezsko a později celé Slezsko jako zemi v rámci České koruny. Stranou lze doplnit zajímavost, že Morava a Slezsko má ve znaku orlici, nikoliv orla – rozdíl spočívá v tom, že orel se do 14. století zobrazuje se dvěma hlavami, kdežto jeho jednohlavá varianta se nazývá v české heraldice orlice.

Malý státní znak

„Malý státní znak tvoří červený štít, v němž je stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí.“

Malý státní znak vlastně nelze zcela dokonale odlišit od znaku Čech, či jejich panovníka, což v průběhu historického vývoje vedlo k jeho několikanásobné modifikaci, ale i střetům o jeho podobu. Ať již šlo o zakomponování odkazů na symbolik Slovenska, či nahrazení koruny pěticírou rudou hvězdou.

Zákon o státních symbolech popisuje malý státní znak jako červený štít, v němž je stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí (zbrojí se označují v heraldice drápy všech dravých zvířat, ale i kopyta, rohy a parohy kopytnatců). Dvouocasý lev však není nejstarším znakem českých panovníků. Tím byla v doložené podobě již na konci 12 století plamenná svatováclavská orlice, jakožto symbol vládnoucího Přemyslovce, ať knížete nebo krále. Lev byl v této době považován za znak dynastický a využívali jej nevládnoucí členové rodu Přemyslovců. (zaznamenán je i případ vedlejší linie rodu – Děpolticů, kteří se snažili ve své pečeti kombinovat lva i orlici).

Jak již bylo naznačeno výše, velkou měrou se o zásadní úpravy státních znaků postaral Přemysl Otakar II. Tento panovník si ještě před svým nástupem na trůn ve snaze heraldicky vyjádřit svoji pozici budoucího českého panovníka zvolil štít s dvouocasým (tedy mýtickým) lvem. Tento štít si ponechal i po svém nástupu na trůn po smrti svého otce Václava I., čímž se tento symbol stal hlavním heraldickým symbolem českých králů a posléze i státu.

Přemysl Otakar II

Dvouocasý lev se tedy stal znakem krále – orlice v šachovaném provedení se stala zemským znakem Moravy (někteří autoři se domnívají, že zemským znakem Čech měla být orlice svatováclavská). Ačkoliv původní výjev lva ve skoku byl lehce odlišný – na příklad měl v klenotu přílbu, barevné provedení je prakticky od dob Přemysla Otakara II. neměnné – stříbrný lev na červeném poli.

Poměrně turbulentní historický vývoj po smrti krále Přemysla Otakara II. a relativní známost jeho znaku umožnila téměř plynulý přechod tohoto symbolu v symbol celé země. Od vzniku České republiky má ve výtvarné stylizaci Jiřího Loudy lev zlatou korunu, jazyk a drápy a stříbrné zuby.

Státní barvy

„Státní barvy jsou bílá, červená, modrá v uvedeném pořadí.“

Možná nejpoužívanějším státním symbolem jsou státní barvy, a to přesto, že je asi širokou veřejností vnímán spíše coby symbol méně spjatý s naší zemí a jsou vedle pečeti asi nejméně veřejnosti známým symbolem. Státní barvy obecně jsou odvozovány od znaku, přičemž se tak činí podle pravidla, které stanovuje, že jedna barva odpovídá erbovnímu znamení, druhá štítu. V případě Čech tedy byly tyto barvy bílá a červená (bílá může v heraldice nahradit stříbrnou, stejně tak jako žlutá zlatou).

Zmíněné státní barvy jsou z nejstaršího období a především pak od 15. století k vidění především na šňůrách, které byly připevněny k panovnické pečetě a v různých barevných stylizacích panovnických záslužných řádů – v případě Čech se uvádí jako takový zřetelný příklad Řád točenice zřízený Václavem IV. (počátkem 15. století upadl tento řád v zapomnění).

Československá republika nejprve převzala zmíněné původní barvy: bílou a červenou, což ale působilo problémy, neboť obdobné barvy užívalo jak sousední Rakousko, tak i Polsko.

Václav IV.

Jako všeobecně akceptovatelné řešení se ukázalo být doplnění dvojice původních barev o další – modrou, která jednak doplňovala i tzv. Slovanskou trikolóru, charakterizovala i Slovensko, Moravu i Podkarpatskou Rus a odkazovala i barvy velkých mocností – Francie, USA ale i Ruska a Británie. Zatímco původní návrhy počítaly s tím, že oba pruhy původních barev budou novým modrým pruhem rozděleny (varianta bílá, modrá, červená), finálně schválený text zakotvil pořadí na bílou, červenou a modrou.

Státní barvy se dokonce na základě vládního nařízení č. 222/1939 Sb. z března roku 1939 staly i vlajkou protektorátu, po druhé světové válce pak z ústavní úpravy symbolů Československa sice státní barvy zmizely, ale po obnově demokracie se do ní opět navracejí a užívají se na vojenských kokardách, na stuhách moderních státních záslužných řádů, k označení státního majetku, nebo třeba při výzdobě při významných státních událostech.

Státní vlajka

„Státní vlajka se skládá z horního pruhu bílého a dolního pruhu červeného, mezi něž je vsunut žerďový modrý klín do poloviny délky vlajky. Poměr šířky vlajky k její délce je 2:3.“

Státní vlajka je dnes vedle státních barev jediným stále platným, nezměněným státním znakem z dob Československé republiky – byť dlužno podotknout, že i ona si vybrala „neoficiální pauzu“ ve svém užívání, neboť, jak již bylo zmíněno výše, v době protektorátu byla oficiální vlajkou trikolóra (exilová vláda však užívala vlajku stále stejnou).

Naše vlajka, jak ji známe teď, nemá až tak dlouhou historii – v Čechách se, podobně jako u státních barev používaly vlajky a prapory v kombinaci červené a bílé (tradičně bílý pruh nahoře, červený dole, ovšem zdokumentovány jsou i případy obráceného použití). Tak jako státní barvy vycházejí ze znaku, vychází i vlajka ze státních barev (což ústava ČR odráží i v pořadí výčtu státních symbolů). V roce 1848 zpopularizovanou formu červeno-bílé vlajky, která sice možná zprvu vycházela spíše z českých zemských tradic, brzo uznával celý národ jakožto svůj symbol.

Vlajka s horním bílým a spodním červeným pruhem tak relativně přirozeně naráz zavlála v roce 1918 nejen v exilu ještě před vyhlášením samostatného státu, ale i ve vznikajícím Československu. Jak již bylo zmíněno u státních barev – poměrně záhy se vyskytnul problém se zaměnitelností barev i vlajky s okolními státy – respektive potřeba změny státních barev se odrazila i v potřebě úpravy státní vlajky, do které bylo potřeba nově zakomponovat prvek modré.

V roce 1919 se začaly scházet první návrhy nové státní vlajky, nejkładněji byl ohodnocen návrh vodorovných pruhů bílé a červené s modrým klínem, zasahujícím do 1/3 vlajky. 30. 3. 1920 pak byl schválen modifikovaný návrh, kde byl modrý klín prodloužen do 1/2 vlajky, přičemž rozměry stran byly stanoveny v poměru 3 : 2.

Naše vlajka s klínem se stala předmětem sváru hned několikrát, čerstvě po svém zavedení ji část především německého obyvatelstva ČSR spíše odmítala. Stejně tak se předmětem sporu stala vlajka při dělení ČSFR, kdy představitelé Slovenska trvali na tom, že užívání společné vlajky novou Českou republikou bylo v rozporu s uzavřenou dohodou, inkorporovanou i do zákona č. 542/1992 Sb., o zániku ČSFR, že žádný z nástupnických států nebude užívat symbolů rozpadlé federace.

Přes tyto spory však vlajka, která je dnes státním symbolem České republiky oslaví za necelé dva roky sto let od svého vzniku v nezměněné podobě. K autorství návrhu vlajky se přihlásilo hned několik umělců, z nichž nejznámější jsou Jaroslavové Kursa a Jareš. Symbolika vlajky spočívala ve sloučení původní vlajky Čech (a můžeme-li to tak říci i Moravy) s modrým klínem, nejspíše symbolizujícím hory na Slovensku (nyní Moravu).

Vlajka prezidenta republiky

„Vlajka prezidenta republiky je bílá, s okrajem skládajícím se z plamének střídavě bílých, červených a modrých. Uprostřed bílého pole je velký státní znak. Pod ním je bílý (stříbrný) nápis PRAVDA VÍTEŽÍ na červené stuze podložené žlutými (zlatými) lipovými ratolestmi.“

vlajka prezidenta České republiky (dříve prezidentská standarda)

Z tradice vyvěšování jakési „putovní“ vlajky hodnostářů (aby se vědělo, kde právě jsou přítomni – nejčastěji tedy v námořnické tradici, tak jako císařská vlajka v rakouském námořnictvu zavedená v roce 1828) vychází i symbol zvláštní vlajky pro naši hlavu státu. Tomáš Garrigue Masaryk měl zákonem stanovenu podobu prezidentské vlajky upravenou v §2 zákona č. 252/1920 s.b., kterým se vydávají ustanovení o státní vlajce, státních znacích a státní pečeti. *„standarda presidentova jest bílá s okrajem skládajícím se z plamének střídavě bílých, červených a modrých. Uprostřed bílého pole vetkán velký státní znak.“*

V takovéto podobě se vlajka prezidenta republiky používala, s pochopitelným přerušením v období Protektorátu Čechy a Morava, až do roku 1960. Zajímavostí, kterou uvádí některé publikace je, že při užívání této podoby vlajky, tedy s velkým státním znakem Československé republiky, na ní byly vyobrazeny symboly reprezentující i některé části území, které již k poválečnému Československu nepatřily. V roce 1960 přijatý zákon č. 163/1960 Sb. zachovával prezidentské heslo „Pravda vítězí“, které v tradici mistra Jana Husa („pravda páně vítězí“) vtiskl už do původní podoby prezidentské vlajky akademický malíř František Kysela (který dotvářel její definitivní vzhled), jinak ovšem reagoval na změnu státního znaku a byly zvětšeny i proporce lipových ratolestí, které vlajku zdobí.

Tradiční heslo padlo za „oběť“ i tenzím při vytváření nových státních symbolů pro demokratické Československo, resp. Českou a Slovenskou Federativní Republiku – v zájmu zachování parity bylo přeměněno na latinské „Veritas vincit“ (Pravda vítězí).

Autorem současné vlajky prezidenta republiky je Jiří Louda, přičemž tato smí být užívána výlučně k označení sídla prezidenta republiky v době jeho přítomnosti v České republice, případně jím používaného dopravního prostředku.

Republika československá

Vlajka prezidenta Republiky československé užívaná v letech 1918–1939. Tuto vlajku používali Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš a Emil Hácha.

Oficiální popis podle zákona ze dne 30. března 1920, č. 252/1920 Sb., kterým se vydávají ustanovení o státní vlajce, státních znacích a státní pečeti:

Standarta presidentova jest bílá s okrajem skládajícím se z plamének střídavě bílých, červených a modrých. Uprostřed bílého pole vetkán velký státní znak.

Protektorát Čechy a Morava

Se vznikem Protektorátu Čechy a Morava došlo i ke změně vlajky státního prezidenta, a to vládním nařízením č. 222/1939 Sb.:^[4] Vlajku užíval Emil Hácha.

Standarta státního prezidenta je tvaru čtvercového, bílá, s vetkaným větším znakem Protektorátu Čechy a Morava.

Československá republika

Po skončení druhé světové války v letech 1945 až 1960 používali prezidenti Československé republiky prezidentskou vlajku z předválečného Československa. Paradoxem je, že na této vlajce byl Veliký znak republiky Československé, v jehož druhém poli zadního štítu byl znak Podkarpatské Rusi, která byla v roce 1945 připojena k Sovětskému svazu.^[5] Tuto vlajku používali Edvard Beneš, Klement Gottwald, Antonín Zápotocký a Antonín Novotný.

Československá socialistická republika

Vlajka prezidenta Československé socialistické republiky užívaná v letech 1960–1990. Tuto vlajku používali Antonín Novotný, Ludvík Svoboda a Gustáv Husák.

Standarta presidenta republiky je bílá, s okrajem z bílých, modrých a červených políček. V jejím středu je státní znak, po jeho stranách jsou lípové ratolesti. Pod státním znakem je heslo „Pravda vítězí“ na stuze červené barvy. Písmena nápisu jsou barvy zlaté.

Česká a Slovenská Federativní Republika

Vlajka prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky užívaná v letech 1990–1992. Tuto vlajku používal Václav Havel. Nápis na stuze byl v latině, aby se předešlo dvojjazyčnosti a nemusela tak být upřednostněna čeština před slovenštinou nebo naopak.

Vlajka a standarta prezidenta Republiky česko-slovenské je bílá s okrajem skládajícím se z plamének střídavě bílých, červených a modrých. Uprostřed bílého pole je vetkán znak Republiky česko-slovenské. Pod ním je na červené stuze stříbrný nápis „VERITAS VINCIT“. Nad oběma konci stuhy jsou zlaté lípové snítky o dvou^[9] listech. Standarta prezidenta je čtvercového formátu.

Státní pečeť

„Státní pečeť tvoří velký státní znak podložený lípovými ratolestmi po stranách, kolem něhož je opis „ČESKÁ REPUBLIKA“.

Státní pečeť samozřejmě vychází z tradice užívání státnických pečetí vladaři ve středověku, které byly jaksí „odosobněny“, aby reprezentovaly státy. Naše státní pečeť navazuje historicky na pečeť Koruny království českého, která zobrazovala štít s dvouocasým lvem a pochází z počátku 15 století a na tzv. Svatováclavské pečetě ze století 16.

Jak uvádí Sedláček, byla první československá státní pečeť zjevně pouze dočasného charakteru a byt měla být od roku 1920 nahrazena dokonce dvojicí oficiálních pečetí – malou a velkou, užívána byla v původní prozatímní podobě až do roku 1924 (snad kvůli dlouhé době výroby ebenových držadel). Zatímco původní, prvorepublikové pečeť uchovával předseda vlády, změna v roce 1960 přenesla tuto povinnost do rukou prezidenta republiky. V dalším průběhu se samozřejmě měnil znak, který tvoří střed pečetě a název země a po stranách byly přidány i lipové ratolesti.

Lípa svou symbolikou odkazuje na tradici „slovanského stromu“ – tedy lípy, který se jako symbol praslovanské pospolitosti rozšířil především po Všeslovanském sjezdu v roce 1848. Na tomto setkání zástupců nejen Čechů, ale i na příklad Rusínů, Chorvatů, ale i dalších, byla lípa přijata, snad na návrh F.Čelakovského, jako národní symbol. Byla to vlastně reakce na Frankfurtský sněm, kde byl jako symbol velkoněmectví zvolen dub.

Současná podoba státní pečetě pochází z dílny Zdeňka Přikryla.

Státní hymna

„Státní hymnu tvoří první sloka písně Františka Škroupa a Josefa Kajetána Tyla „Kde domov můj“.“

Kde domov můj.

Kde domov můj je jistě jednou z nejznámějších písní a coby neoficiální hymna má tradici již z konce předminulého století. V podmínkách Čech, jak uvádí i Sedláček navazovala na tradici starších chorálů, typu Ktož sů boží bojovníci, či ještě starší Hospodine pomiluj ny, nebo Svatý Václave.

Josef Kajetán Tyl

Kde domov můj zazněla poprvé v rámci hry Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka na konci roku 1834. Hra pochází z pera Josefa Kajetána Tyla a píseň byla složena Františkem Škroupem. Jejím prvním interpretem se v roli slepého žebráka Mareše stal Karel Strakatý, píseň rychle zlidověla, přičemž národní hymnou se stala pouze sloka první (a oproti originálu

lehce pozměněná – zastaralé slovo „jest“ bylo nahrazeno „je“). Nedílnou součástí státní hymny Československa pochopitelně byla i část slovenská -

„Nad Tatrou sa blýská“. Tu otextoval na motivy lidové písně Janko Matúška při protestním odchodu Štúrovců z Bratislavy (původní verzi tvořila pouze první sloka písně, současnou pak sloky dvě). O vztahu Čechů k jejich hymně, jejích uměleckých kvalitách, inspiračních zdrojích i rozboru textu toho bylo napsáno již víc než dost. Z právního hlediska snad jen dlužno podotknout, že státní hymnu naše ústava formálně řadí mezi státní symboly až od roku 1993 – do té doby se jí v ústavě pozornost nevěnovala.

V slovenském i v českém prostředí se název státní hymny České republiky Kde domov můj někdy chápe jako tázací věta a píše se s otazníkem. Toto pojetí přetrvává už dlouhá desetiletí a proniká i do dalších jazyků. Podle názoru Karla Sekventa v časopise Kultúra slova z roku 2013 rozbor historického kontextu jejího vzniku, ideový a jazykový rozbor textu hymny ukazuje, že je to neopodstatněné, protože prý nejde o tázací větu, ale o oznamovací vedlejší větu příslovečnou místní, a tedy psát otazník za názvem a prvními verši textu je zavádějící.

Josef Kajetán Tyl v textu píše o české zemi, tedy o Čechách, nikoli o Moravě. Samotné Čechy se označovaly jako „země Česká“ nebo „království České“ naproti tomu Morava byla zemí Moravskou nebo "markrabstvím Moravským¹

Vlastní nápěv hymny však je starší než Škroup a nalezneme jej u Mozarta v druhé větě jeho Koncertantní symfonie Es dur pro hoboje, klarinet, fagot a lesní roh K 297 b.

Další státy

SLOVENSKO

- Státní vlajka
- Státní znak
- Státní hymna
- Státní pečeť
- Vlajka prezidenta

Státní vlajka

|

Historie

Před vznikem Československa

Dnešní podoba vznikla během revoluce 1848/1849, když Slováci bojovali na straně Vídně proti Maďarům. Mezi dubnem a zářím 1848 se ještě používala (české a polské podobná) červeno-bílá vlajka (bez znaku), přičemž úplně poprvé „oficiálně“ se takováto vlajka údajně použila 23. dubna 1848 v Brezové během divadelního představení. Od září 1848 (dle jiných pramenů od srpna) se přidal modrý pás a začala se používat nejčastěji vlajka červeno-bílo-modrá, nebo bílo-modro-červená. Modrý pás byl převzatý z ruské a chorvatské zástavy (Rusové jako patroni Slovanů, Chorvati jako bratrský národ v Uhersku). Některé z vlajek roku 1848 nesly také uherský státní znak, přičemž v něm však často byla změněná barva třech vršků na modrou (tedy na dnešní barvy slovenského znaku). Použitím uherského znaku se mělo vyjádřit, že se Slováci (ještě) nechtějí odtrhnout od Uherska, ale chtějí uznání svého národa v rámci Uher.

Pořadí pruhů se ustálilo na dnešním stavu až v roce 1868 a tuto vlajku ve velkém používaly slovenské spolky v USA.

Po vzniku Československa[editovat | editovat zdroj]

Nově vzniklé Československo si 30. března 1920 po dlouhém uvažování zvolilo vlajku, která byla odvozena z tradiční české bílo-červené vlajky, kterou doplnil modrý trojúhelníkem, symbolizující Slovensko, protože Slováci měli modrou barvu ve svém znaku od roku 1848. Tato československá vlajka se stala na základě zákona ze dne 17. prosince 1920 také českou vlajkou, ačkoliv Ústavní zákon o zániku České a Slovenské Federativní Republiky z roku 1920 používání symbolů Československa nástupnickými státy zakazuje.

Slováci však už i po roce 1918 používali jako svoji vlajku trojpruhou zástavu (dnešní bez znaku), proto její používání bylo v roce 1919 v Československu oficiálně povoleno. Dne 19. listopadu 1938, po vyhlášení slovenské autonomie v rámci Česko-Slovenska, dostala oficiální charakter vlajka se třemi pruhy (dnešní bez znaku). V letech 1938-1939 Slováci zároveň přechodně používali jako symbol boje za autonomii v rámci Česko-Slovenska jako vlajku také červený dvojitý kříž v bílém kruhu na modrém pozadí.

Také první Slovenská republika používala v letech 1939-1945 dnešní vlajku (opět bez slovenského znaku), a to jako státní i podle zákona z 23. června 1939. První Slovenská republika zavedla i vlastní vojenskou vlajku (zanikla 1945), kterou byla státní vlajka s dvojitým černým křížem v černě lemovaném štítu uprostřed listu.

Po Sametové revoluci (1989) ústavní zákon od 1. března 1990 opět zavedl vlajku se třemi pruhy (bez znaku). Používání znaku na vlajce se stalo nezbytným od roku 1991, aby se

předešlo záměnám s podobnými novými vlajkami Ruska a Slovinska. Vlajka se znakem jsou popsány v 9. hlavě Ústavy SR. Poprvé zavlála nad Bratislavským hradem 3. září 1992 ve 20:22 hod.

Některé detaily formy slovenské státní vlajky určil až Zákon NR SR z 18. února 1993. Podle něho se výška štítu se znakem rovná polovině šířky vlajky a štít je olemovaný bílým páskem, jehož šířka je rovná jedné setině délky vlajky.

Státní znak

Státní znak SR tvoří červený gotický štít, na němž je modré trojvrší. Z prostřední nejvyšší hory vyrůstá bílý (stříbrný) dvojamenný kříž. Ramena kříže jsou na koncích rozšířená a vyhloubená, vrchy jsou oblá.

Státní hymna

Nad Tatrou sa blýska je slovenská státní hymna.

Píseň *Nad Tatrou sa blýska* vznikla v roce 1844 během odchodu bratislavských studentů do Levoče. Text napsal Janko Matúška na melodii slovenské lidové písničky *Kopala studienku*. V roce 1920 se první sloka stala součástí československé hymny. Od roku 1993 jsou slovenskou hymnou první dvě sloky.

Státní pečeť

Státní pečeť Slovenska

Státní pečeť SR je kruhová, její průměr je 45 mm. Ve středu je státní znak a v mezikruží okolo něj nápis - SLOVENSKÁ REPUBLIKA. V dolní části pečeti je lipový lístek.

Pečeť se používá na originální listiny ústavy a ústavních zákonů SR, mezinárodních smluv, pověřovacích listin diplomatických zástupců a v dalších případech, je-li to obvyklé. Pečetidlo státní pečeti uchovává prezident Slovenské republiky.

Vlajka prezidenta

Vlajka (*Standarta*) prezidenta Slovenské republiky má červený čtvercový list, na němž je symbol státního znaku - modré trojvrší s bílým dvouramenným křížem. Okraje čtverce jsou lemovány linky v národních barvách (*bílá-modrá-červená*).

POLSKO

- Státní vlajka
- Státní znak
- Státní hymna

Státní vlajka

Vlajka Polska má obdélníkový tvar a je podélně rozdělená na dva pruhy: bílý na vrchu a červený na spodku. Barvy polské vlajky pocházejí z polského znaku, bílé orlice s korunou v červeném poli, který vznikl roku 1228. Tyto barvy jsou ustanovené v polské ústavě.

Historie

Bílá a červená barva pochází z erbů ze 13. století, ale oficiálními národními barvami se staly až 7. listopadu 1831, během listopadového povstání, schválil polský parlament (polsky: *Sejm*) rozhodnutí, že polská vlajka bude bílá a červená (podle barev znaku Polsko-litevské unie). Vlajku schválili 1. srpna 1919. V ústavě stojí: „Barvami Polské republiky jsou bílá a červená v podélných souběžných pásech, horní je bílý a dolní červený“ ^[1]. V roce 1992 nová polská vláda potvrdila, že zástava zůstane v platnosti i nadále. Vlajka bez znaku s orlicí se používá na souši.

Od roku 1955 jsou v Polsku dva vzory vlajek. Jeden, už popsany výše a druhý, na kterém je uprostřed horního bílého pruhu zobrazená polská orlice. Polskou vlajku s orlicí ve středu používají polští námořníci během plaveb po moři. Tato vlajka byla taktéž schválena v roce 1919 a byla určena pro polské zastupitelské úřady v zahraničí a obchodní lodě. V letech 1928 - 1938 byla vlajka s orlicí jen námořní vlajkou na odlišení se od běžné vlajky. Od roku 1938 ji opět používají polské úřady v zahraničí.

Dekret ze 7. prosince 1955 potvrdil toto užívání vlajky a rozšířil ho o letiště a letadla létající do zahraničí. Ústava z 31. ledna 1980 rozšířila používání vlajky o přístavní úřady. Obrys orlice červeným lemem v bílém páse se také změnil se změnou státního znaku.

Vlajku s orlicí Polské republiky používají podle článku 8 ústavy z roku 1997:

- Diplomatické a konzulární zastupitelstva a jiné oficiální úřady za hranicemi Polska na budovách nebo před nimi
- Představitelé těchto úřadů na svých rezidencích a dopravních prostředcích podle mezinárodního práva
- Civilní letiště
- Civilní letadla při letech mimo Polsko
- Správní úřadovny přístavů na svých budovách či před nimi

Od roku 2004 je 2. květen dnem Vlajky Polské republiky.

Státní znak

Státním znakem Polska je bílá orlice se zlatou korunou a zobákem na červeném štítu. Současná podoba byla přijata 9. února 1990, kdy byla opět na hlavu orlice přidána zlatá koruna.

Orlice se na mincích objevuje již za vlády Boleslava Chrabrého z 10. století. Od té doby prošla výraznými změnami až do dnešní podoby. Poslední úpravou je návrat zlaté korunky na hlavu Orlice

Státní hymna

Jako hymna Polské republiky byla 26. února 1927 polským Sejmem schválena píseň Dąbrowského mazurka (polsky „Mazurek Dąbrowskiego“, také „Ještě Polsko nezhynulo“, polsky „Jeszcze Polska nie zginęła“). Její hudební část je převzata do písně Hej Slované, resp. Hej, Slováci, hymny první Slovenské republiky v době druhé světové války. Autor hudby je neznámý a její text napsal Józef Wybicki v roce 1797 v Itálii a byla přijata polskými Legiemi Dąbrowského, které doufaly, že budou moci bojovat za obnovu nezávislosti Polska po jeho rozdělení). Melodie byla chytlavá a text byl ze solidarity k Polákům přeložen do 17 jazyků, jako je němčina, francouzština, angličtina, ruština, maďarština, chorvatština a slovenština. Během revoluce v roce 1848 se Mazurek Dąbrowského zpíval na ulicích Vídně, Berlína i Prahy.

NĚMECKO

- Státní vlajka
- Státní znak
- Státní hymna

Státní vlajka

Německá vlajka se skládá ze tří vodorovných pruhů barev černá, červená a zlatá, poměr délek stran je 5:3. Nepřetržitě je vlajkou SRN od roku 1949. Státní (služební) vlajka navíc nese štít s upraveným státním znakem, její soukromé užití ani užití obcemi či spolkovými zeměmi není přípustné.

Historie

Černo-červeno-zlatá trikolóra, kterou v roce 1813 užíval dobrovolnický sbor Ludwiga Adolfa Wilhelma von Lützow, se stala symbolem německého boje proti Napoleonovi. Její barvy byly odvozeny z barev říšského znaku – černého orla s červenou zbrojí na zlatém poli. I po napoleonských válkách byla tato vlajka chápána jako symbol německého liberalismu. V roce 1848 ji frankfurtský sněm vyhlásil za oficiální vlajku německého spolku.

V roce 1871, když se po vyhrané válce proti Francii spojil Severoněmecký spolek s ostatními německými státy do jednotného německého císařství pod vládou pruské dynastie, stala se vlajkou tohoto útvaru černo-bílo-červená trikolóra používaná už od roku 1866 Severoněmeckým spolkem. Černá a bílá byly barvami Pruska, zatímco červená a bílá zastupovaly hanzovní města.

Po vzniku republiky se od 11. srpna 1919 začaly v Německu vztyčovat opět vlajky černo-červeno-zlaté. Adolf Hitler se 13. března 1933 vrátil k císařské vlajce, spolu s ní se mohla vztyčovat vlajka NSDAP, ta se stala 15. září 1935 jedinou německou vlajkou.

V září roku 1949 byla vyhlášena SRN a o měsíc později NDR, oba státy se vrátily k barvám černo-červeno-zlaté. V NDR byl však v roce 1959 na vlajku vložen státní znak. Po znovusjednocení Německa v roce 1990 je černo-červeno-zlaté trikolóra opět vlajkou celého Německa

Státní znak

**Státní znak Spolkové republiky
Německo**

Státní znak Německa tvoří černá orlice s červenou zbrojí na žlutém štítu. Jako znak byl přijat 20.1. 1950 ovšem pouze SRN , pro NDR byl v té době nepřijatelný, ale jako státní znak znovusjednoceného Německa se používá od 3.9.1990. Orlici z tohoto znaku se lidově také říká *Reichsadler*.

Historie znaku

Symbol černé orlice na zlatém podkladu se vyskytuje již na mincích z 12. století a patří tak k nejstarším znakům na světě. Jako znak používali nejdříve jednohlavou později dvouhlavou orlici císaři Svaté říše římské a jako znak této říše zůstal orel až do jejího zániku v roce 1806. Od toto znaku vytvořily svůj znak Habsburkové jelikož dlouhou dobu byli císaři Svaté říše římské a po nich tento znak převzali s drobnými úpravami Lotrinskové resp. Habsbursko-Lotrinská dynastie a tento dvouhlavý orel se stal v roce 1804 znakem Rakouského císařství. Když v roce 1806 zanikla Svatá říše římská národa německého a jejím nástupcem se v roce 1815 stal Německý spolek, tak se jeho znakem stal právě orel podobný tomu, jež používala Svatá říše římská národa německého.

Když došlo v roce 1871 ke sjednocení Německa a vytvoření Německého císařství se stala ovšem jednohlavá orlice oficiálním znakem Německa a je od té doby ve znaku neustále, orlice však od té doby již nikdy neměla v pařátech panovnické insignie moci jako je meč, žezlo nebo říšské jablko. Od roku 1889 se státním znakem Německého císařství resp. Německé říše stala pouze orlice, jež nebyla součástí štítu a jež nesla na prsou znak Pruska na němž byl erb vládnoucí dynastie Hohenzollernů a kolem orlice byl obtočen Řád černé orlice a nad hlavou orlice byla císařská koruna, ale orlice jí neměla na hlavě ale nad ní. Německé císařství mělo ještě velký znak i když ten byl používán zřídka nebo spíše jako znak císaře. Od malého znaku se lišil tím, že orlice byla součástí klasického žlutého štítu nad kterým byla císařská koruna (heraldický model) a kolem tohoto štítu byl obtočen Řád černé orlice a na boku stáli 2 štítonoši tzv. bájní Heráklové neboli divý mužové kteří drželi korouhve, jenž jedna byla se znakem Pruska (černá orlice) a se znakem Braniborska (červená orlice). Toto celé byl součástí (císař.) stanu, jenž byl žlutý či zlatý s tinkturou černých orlic na jehož vrcholu byla další císařská koruna a korouhev s vlajkou Německého císařství.

Po vyhlášení Výmarské republiky v roce 1918 byly všechny části znaku připomínající monarchii odstraněny (císařská koruna, řád černé orlice a štít se znakem Pruska a

Hohenzollernů a orlice se jako státní znak opět vrátila na žlutý či zlatý štít. Po nástupu nacismu v roce 1933 se znakem stala opět orlice ovšem jednoduchá černá orlice, jež nesla hákový kříž. NSDAP používala pro sebe samu velmi podobný symbol, nazývaný "stranická orlice" (*Parteiadler*). Tyto dva znaky je třeba rozlišovat, říšská orlice hledí přes své pravé rameno, zatímco stranické orlice přes levé. Na tradici znaku s orlicí navázalo v roce 1959 tzv. Západní Německo jenž přijal za svůj znak (graficky) jednoduchou orlici, ale pro Východní Německo byl v té době nepřijatelný. Jako státní znak znovusjednoceného Německa se stejný znak s orlicí jaký používalo Západní Německo používá od 3.9.1990. Služební orlice je pozměněná.

Státní hymna

Píseň Das Lied Der Deutschen (Píseň Němců)

Historie hymny

Její text napsal v roce 1841 německý básník, jazykovědec a historik literatury August Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Tato píseň se skládala ze tří slok, z nichž první začínala slovy „*Deutschland, Deutschland über alles*“. V roce 1922 ji za hymnu oficiálně uznal první prezident Německé republiky, Friedrich Ebert. Melodie byla vypůjčena od rakouské hymny „*Kaiserlied*“, kterou složil Joseph Haydn. Píseň „*Das Lied der Deutschen*“ byla psána v době roztržitého Německa a první sloka vyzývala k odvržení partikularismů v úsilí o jednotu. Nacistická propaganda změnila interpretaci těchto slov a proto po druhé světové válce Spojenci zakázali publikovat a uvádět první sloku. Je však třeba si uvědomit, že zeměpisné údaje uvedené v této sloce vymezují hranice rozšíření německy mluvícího obyvatelstva v polovině 19. století. V té době bylo Německo geografický pojem, jednotný německý stát vznikl až 30 let po napsání sloky písně. Původní význam textu písně byl tedy pozdější interpretaci nacismu na hony vzdálen. Pokus přijmout novou hymnu v roce 1950 skončil fiaskem. V roce 1952 byla jako hymna tehdejšího Západního Německa přijata třetí sloka „*Einigkeit und Recht und Freiheit*“ (*Jednota, právo a svoboda*). Zůstala jako hymna i po sjednocení, čímž v tomto kontextu nabyla dalšího významu.

RAKOUSKO

- Státní vlajka
- Státní znak
- Státní hymna

Státní vlajka

Vlajku Rakouska tvoří list o poměru 2:3, se třemi, stejně širokými, vodorovnými pruhy: červeným, bílým a červeným. Její vzor a barvy odpovídají historickému štítu ze státního znaku.

Vlajka patří k nejstarším na světě. Podle legendy, která vznikla ve středověku, bojoval babenberský vévoda Leopold V. v křižáckém tažení roku 1191 v Akkonu za Svatou zemi tak udatně, že po boji bylo jeho bílé bojové oblečení úplně od krve. Když si však sundal pásek, oděv pod ním nebyl krví dotknutý. Jediněčný pohled, který se mu naskytl, přijal za svoji symboliku, jak barvy, tak i rozložení.

V roce 1786 se stala červeno-bílo-červená vlajka rakouskou vojenskou, státní a do roku 1869 obchodní vlajkou (byla ještě doplněná štítem s korunou), v Rakousko-Uherské monarchii byla rakouskou národní vlajkou. Od roku 1918 je rakouskou národní vlajkou; pokud je doplněná státním znakem v bílém pruhu, jde o vlajku státní.

Motiv tří vodorovných červenobílých pruhů se objevuje i na vlajkách Lotyšska, Libanonu, Francouzské Polynésie či amerického státu Georgia.

Státní znak

Znak tvoří černá orlice se zlatou hradební korunkou a zbrojí, nesoucí na prsou červený štítek se stříbrným břevnem. V drápech drží zlatý srp a zlaté kladivo, představující rolníky a dělníky (hradební korunka zastupuje městský stav). Od roku 1945 má na nohou roztržený stříbrný řetěz jako připomínku osvobození od nacismu.

Státní hymna

Píseň *Land der Berge, Land am Strome* (Země hor, země řek)

Historie rakouské hymny

V době napoleonských válek si rakouské císařství přisvojilo císařskou hymnu *Kaiserlied*, ke které napsal slova Lorenz Haschka. Autorem hudby byl Joseph Haydn. Hymna měla svou premiéru v roce 1797 při příležitosti narozenin císaře Františka II.. Píseň se stala populární a byla přeložena do 14 oficiálně uznávaných jazyků monarchie. Se změnami v textu začínajícím na slova *Bože, zachovej nám císaře Františka* byla uznávána jako hymna jeho následovníky až do roku 1918.

V roce 1918 potřebovalo Rakousko, se zredukovaným územím i změněným politickým systémem, novou hymnu. Slova napsal Karl Renner, hudbu Wilhelm Kienzl. Tato hymna však se nikdy nezískala nějakou velkou oblibu.

Haydnovu melodii převzala také německá hymna.

Ke konci 20. let, kdy některé politické kruhy usilovaly o spojení s Německem, se vrací Haydnova melodie v nové, nadšenější hymně se slovy Ottokara Kernstocka.

Po 2. světové válce Rakousko stálo před problémem přijmout novou hymnu. Soutěž na její text vyhrála rakouská básnířka s chorvatskými kořeny Paula von Preradović, jako hudba byla přijata skladba, která se sice všeobecně připisuje Wolfgangu Amadeu Mozartovi (*Freimaurerkantate*, KV 623), ale ve skutečnosti jde o skladbu na Mozartovy motivy, kterou složil Johann Holzer. Není bez zajímavosti, že obě tyto skladby jsou původně určeny pro účely svobodných zednářů.

c) Oficiální symboly mezinárodních organizací

Vlajka OSN

Vlajka OSN

Vlajka Organizace spojených národů byla oficiálně přijata 20. října 1947. Má světle modrý list, v jehož středu je bílý emblém OSN – zjednodušená mapa světa mezi severním pólem a 60° jižní šířky ve vyrovnávacím azimutálním zobrazení v normální poloze, která má zakresleny siluety všech obydlených kontinentů. Kolem jsou dvě olivové ratolesti symbolizující mír. Často používané jsou také vlajky odborných organizací zřízených OSN, jako je Dětský fond OSN (UNICEF) nebo UNESCO.

Vlajka EU

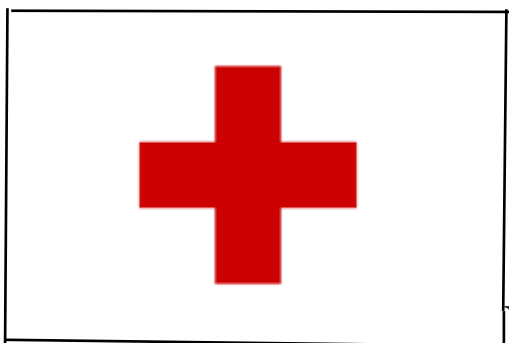

Vlajka Evropské unie

Vlajka EU je sice spojována s Evropskou unií, ale původně byla užívána Radou Evropy a měla reprezentovat celou Evropu, nikoliv konkrétní organizaci. V roce 1953 měla Rada Evropy 15 členů. Bylo navrženo, aby budoucí vlajka měla jednu hvězdu pro každého člena, přičemž by se počet při přijetí nových členů již neměnil. Počet 15 hvězd však nebyl z různých důvodů přijatelný, proto se ustálil na dvanácti a nesouvisí s počtem členů. Dvanáctka byla přijata bez politických souvislostí jako symbol dokonalosti a úplnosti a vzhledem k jeho všudypřítomnosti v evropské kultuře a tradicích, například v počtu znamení zvěrokruhu,

hodin na ciferníku hodin, měsíců v roce, počtu apoštolů atd. Podoba vlajky byla Radou Evropy přijata 8. prosince 1955, symbolem Evropského společenství se stala 26. května 1986. Evropská unie, vzniklá na základě Maastrichtské smlouvy v roce 1992, která Společenství nahradila, převzala také jeho vlajku. Vlajka je vyobrazena na přední straně všech eurobankovek, na mincích je pouze kruh hvězd.

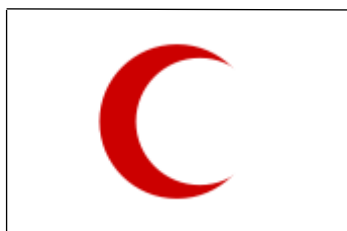
Vlajka Červeného kříže

Vlajka Červeného kříže

Symbolem červeného kříže se stala vlajka, která vychází z vlajky Švýcarska **Švýcarska (Henry Dunant, zakladatel ČK – Švýcar)**s tím rozdílem, že má přehozenou barevnou kombinaci – bílé pozadí a na něm červený kříž.

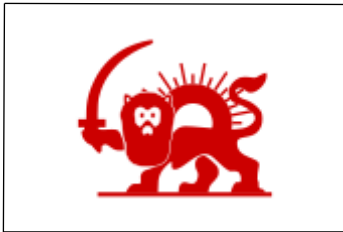
Červený půlměsíc

Pro muslimský svět má vlajka podobu červeného půlměsíce na bílém pozadí.

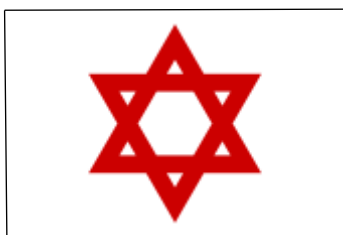
V rusko-osmanské válce v letech 1876 - 1878 (Dardanely, Bospor) používala Osmanská říše červený půlměsíc namísto červeného kříže, neboť kříž neodpovídal náboženskému cítění jejích vojáků. V roce 1877 se Rusko zavázalo posuzovat osoby a zařízení takto označené neutrálně. Po tomto prakticky vyrovnání významu prohlásila mezinárodní konference v roce 1878 používání červeného půlměsíce v islámských zemích za legální. Formálně byl červený půlměsíc uznán diplomatickou konferencí v roce 1929. Červený půlměsíc je používán ve 33 zemích .

Červený lev a slunce

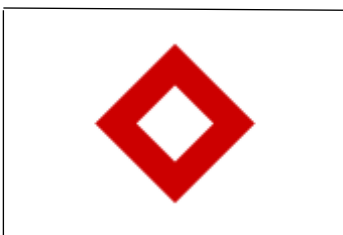
Tento symbol byl používán jako národní symbol v Íránu v letech 1924 - 1980. I přes změnu v používání červeného půlměsíce si Írán výslovně ponechává možnost používání svého symbolu.

Červená Davidova hvězda

Od roku 1930, založení organizace Magen David Adom, je používán v Izraeli její symbol červená Davidova hvězda. Od té doby existuje snaha o její uznání jakožto rovnocenného symbolu k Červenému kříži. Vzhledem k odmítání ostatních členských států nebyl dokonce Izrael uznán jako právoplatný člen Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Teprve pravidla 3. doprovodného protokolu z roku 2005 umožňují její používání. Izrael se zavázal, že při zahraničních nasazeních bude používat symbol Červený krystal. V Izraeli samotném nadále červenou Davidovu hvězdu.

Červený krystal

Od roku 2000 existuje diskuze o dalších symbolech. V pozadí je snaha izraelské organizace Magen David Adom, jež používá symbol červené Davidovy hvězdy, který islámské země bojkotují. I země jako Thajsko, Srí Lanka, Afghánistán, Kazachstán prosazovaly vlastní symboly. V roce 2005 byl 7. 12. v Ženevě jako 3. doprovodný protokol odhlasován další symbol (98 států bylo pro, 27 proti, 10 se zdrželo). Je to na špičce stojící červený čtverec na bílém pozadí s názvem Červený krystal (Cristal Rouge), používaný zeměmi, jež nejsou ani křesťanské ani islámské při zahraničních nasazeních. Ve státech, mezi které patří např. Japonsko, pro které jsou předchozí náboženské symboly nepřijatelné, je na vlajce červený čtverec postavený na vrchol (také označovaný jako krystal) na bílém pozadí.

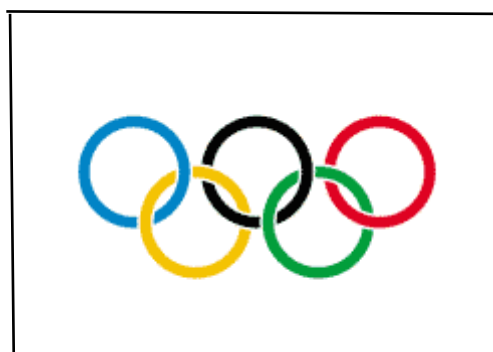
Vlajka NATO

Vlajka NATO

Modrá vlajka Severoatlantické aliance (NATO) s bílou růžicí kompasu v kruhu, ze které vedou čtyři bílé čáry ve směru hlavních světových stran, byla schválena 14. října 1953. Stalo se tak tři roky po založení NATO. Samotná aliance vznikla 4. dubna 1949 podepsáním Severoatlantické smlouvy ve Washingtonu v rámci obrany proti Sovětskému svazu. Od té doby se pátralo po vhodném symbolu, který by zosobňoval poslání NATO. Ačkoliv se přijetí vlajky neobešlo bez názorových střetů na její vzhled a byla jí vytýkána přílišná jednoduchost, platí od toho roku za jedinou oficiální vlajku celé Severoatlantické aliance. Poprvé byla vyvěšena u příležitosti otevření Atlantické výstavy 9. listopadu 1953 v Paříži. Její námořnická modř znázorňuje Atlantický oceán, zatímco kruh okolo kompasové růžice symbolizuje jednotu členských států. Bílá kompasová růžice pak naznačuje společný směr a cíl všech členů, jímž je celosvětový mír.

Olympijská vlajka

Olympijská vlajka

Tato světoznámá vlajka je symbolem mezinárodního olympijského hnutí reprezentovaného Mezinárodním olympijským výborem (MOV). Vlajka má podobu bílého obdélníku (poměr stran 2:3), ve kterém je umístěn nejvyšší symbol olympismu – pět navzájem se protínajících

kruhů modré, žluté, černé, zelené a červené barvy. Podobu vlajky navrhl v roce 1914 zakladatel moderního olympijského hnutí Pierre de Coubertin. Kvůli 1. světové válce zavlála poprvé olympijská vlajka až v Antverpách v roce 1920. Baron de Coubertin vysvětlil v roce 1931 podobu vlajky a význam zobrazených symbolů takto: „Olympijská vlajka má bílé pozadí s pěti protínajícími se kruhy uprostřed: modrým, žlutým, černým, zeleným a červeným. Tato podoba je symbolická; reprezentuje pět kontinentů spojených olympijskou myšlenkou, přičemž těchto šest barev se objevuje na všech národních vlajkách současnosti.“ Přestože baron de Coubertin očividně vnímal kruhy a barvy jako dva nezávislé symboly a MOV výslovně uvádí, že žádný z kruhů nereprezentuje konkrétní kontinent, stále některé zdroje uvádějí seznamy významů barev takto: zelená – Evropa, červená – Amerika, žlutá – Asie, černá – Afrika, modrá – Oceánie. Olympijská vlajka je slavnostně vztyčována během slavnostního zahajovacího ceremoniálu každých olympijských her. Na stadion ji přináší rozprostřenou ve vodorovné poloze delegace vybraných atletů nebo významných osob, které jsou známy pozitivní prací pro společnost (tento rituál byl zaveden v roce 1960 na Letních hrách v Římě). Vlajka musí nad stadionem vlát po celou dobu her a její snětí během slavnostního zakončovacího ceremoniálu je signálem ukončení her. Druhá vlajka je užívána při olympijské slibě. Na konci her vrací starosta organizátorského města vlajku do rukou prezidenta MOV, který ji předává starostovi města, které je příštím hostitelem her.